

Een bodemloos vat kun je niet vullen

Scalinata della Trinità dei Monti - de Spaanse Trappen in Rome. FOTO'S COLOURBOX

HANS-WERNER SINN:

Het wordt tijd om na te denken over nieuwe manieren om de Europese crisis op te lossen, want de huidige reddingsstrategie heeft niet gewerkt. De crisisl landen worden nu al voor het vijfde jaar met goedkope leningen van de Europese Centrale Bank en de Europese statengemeenschap onderhouden. In totaal hebben de Europese Centrale Bank, de EU, de eurolanden en het Internationaal Monetair Fonds volgens actuele berekeningen van ons onderzoeksinstituut rond de 1,53 biljoen euro ter beschikking gesteld.

Geholpen heeft deze ruim anderhalf duizend miljard niet. De crisis gaat door, want een bodemloos vat kun je niet vullen. Als het reddingsfonds ESM voluit benut wordt, zullen de hulpbedragen zelfs zijn opgelopen tot 2,2 biljoen euro. Als de zes crisisl landen – Griekenland, Ierland, Portugal, Spanje, Italië en Cyprus – niet meer aan hun verplichtingen kunnen voldoen, de eurozone zouden verlaten en dus niets meer terugbetalen, dan verliest Duitsland 771 miljard euro. Per Duitser is dat 9.400 euro. Frankrijk krijgt een vergelijkbaar verlies te verwerken (8.900

Als de zes crisisl landen niet meer aan hun verplichtingen kunnen voldoen, kost dat alle Europeanen geld. De Nederlanders krijgen de hardste klap: het kost ze 9.900 euro per persoon

euro per hoofd van de bevolking), net als België (9.300), Oostenrijk (9.500), Slowakije (4.800) en Finland (9.500). Nederland krijgt de hardste klap: 9.900 euro verlies voor elke Nederlander.

De politici en economen die deze koers juist vinden en kritiek erop verwerpelij k, zouden het publiek moeten uitleggen hoe zij zich de voortzetting hiervan voorstellen. Hoeveel jaar willen

ze nog vasthouden aan een politiek van lakse begrotingsregels? Moet vanaf nu eeuwig een keynesiaanse schuldenpolitiek worden bedreven om de crisis in te dammen?

De problemen van de eurozone laten zich met steeds meer schulden niet oplossen. In plaats daarvan hebben we radicale schuldsanerings nodig in de betrokken landen, die niet ten laste van de belastingbetaler gaan maar van hen die het krediet hebben verleend. Een groot deel van het geld is hoe dan ook verloren, en hoe eerder de crediteurs hun verlies moeten nemen, des te sneller kunnen we het probleem achter ons laten.

Onvermijdelij k is vooral dat de relatieve prijzen veranderen. Griekenland en Portugal moeten circa dertig procent goedkoper worden en Spanje altijd nog twintig procent om weer concurrerend te worden. Als we deze herschikking van de prijzen niet willen, moet de redderij eeuwig doorgaan want als ze ophoudt wordt het weer crisis.

De eurozone is geen homogeen land met een eigen munt. Ze beschikt niet over de machtsmiddelen van een soevereine staat die nodig zijn om te voorkomen dat de boel uit elkaar valt. ▶